

Најмлађа српска краљица, Симонида Немањић

Од видеоа
- 11. октобра 2017.

Симонида (1294-1345) је имала само пет година када је њен отац, византијски цар Андроник Палеолог, послао на српски двор. Мала прицеца била је залог мира и невеста Стефана Уроша Другог Милутина, који је тада имао непуних педесет, неколико бракова иза себе и одраслу децу.

Венчање је обавио охридски архиепископ Макарије у пролеће 1299. Србима је, у име мираза, призната освојена територија изнад фамозне линије Охрид – Прилеп – Штип. Симонида је тако постала Српкиња и четврта жена 40 година старијег краља Милутина, упркос томе што је на двору Немањића био јак отпор према браку са византијском принцезом.

Српски краљ Милутин, деда Душана Силног и отац Стевана Дечанског, имао је посебан однос према женама. Обожавао их је, а Симонида је била мало дете. Ипак, тадашњег патријарха Јована је највише бринуло питање њеног правног положаја, пошто је Милутин са Андрониковом ћерком склопио четврти брак, који православна црква није сматрала канонским. Две деценије она је „трпела“ краља, за њу веома старог човека. Ни свекрва, чувена Јелена Анжујска, није је волела, јер није волела Византију. Трпела је и рођену мајку, царицу Ирину, која је покушавала да искористи њен положај на двору моћног краља Милутина.

О Симонидином брачном животу са Милутином није сачувано много докумената, тек неколико записа.

Према споразуму, којим је српско-византијска граница повучена линијом Охрид-Штип-Велес, Симонида је требало да буде васпитана на српском двору све док не буде била довољно зрела да преузме брачне обавезе.

У Средњем веку, младе племкиње су постајале пунолетне обично са 12 година и тада су најчешће удаване. По Пахимеровим речима, приликом првог сусрета Милутин је, супротно обичајима, сишао са коња и Симониду дочекао „пре као господарицу, него као супругу„.

Тај детаљ открива колико је Милутин, искусни политичар и прекаљени ратник, придавао овом браку. То је био први, а показаће се и једини брак, који је један српски владар склопио са ћерком византијског цара.

Списак знаменитих антипаламита, открива да се Симонида током 14. века живо интересовала за теолошка питања и маштала о томе да се замонаши. Када јој је мајка Ирина напрасно умрла, млада српска краљица је отишла на њену сахрану у Цариград и решила да се не врати мужу. Појавила се у монашкој ризи пред Милутиновим људима. Њихово запрепашћење и збуњеност пресекао је Симонидин полубрат, деспот Константин Палеолог, који јој је стргао одећу и натерао је да обуче световну одежду. Предао је српском посланству и поред Симонидиног опирања и суза.

Краљ Милутин јој је наредио да се сместа врати или ће опет да покрене рат! Одмах је послао и своје изасланике са претњама. Млада и лепа Симонида тада је имала 22 године. Вратила се супругу, а када се Милутин разболео, није се одвајала од њега. Сви су били затечени њеном великом бригом и негом болесног мужа. Милутин је умро 19. октобра 1321. године. Две и по године касније, проглашен је за свеца. Постоје записи да је Симонида, поводом тога, послала прелепо кандило да украси његов гроб. Историчари, попут Станоја Стојановића, сматрају да је то био очигледан доказ да у њој није било нимало мржње према много старијем мужу.

Краљ Милутин и Симонида

– Прича се да је због прекинутог детињства и несрећне ране удаје остала нероткиња и да је заувек омрзла мушки род. Парадоксалано, једини мушкарац кога је до смрти искрено волела, био је њен отац који ју је продао за мир – пише Исидора Бјелица у књизи о српским краљицама.

– О Симонидиним познијим данима зна се мало. Познато је да је наручила посмртну песму за оца и да је на наговор маћехе Марије Палеолог, против заљубљеног цара Душана, роварила код његове љубави, удовице Евдокије. Последњи пут, како записује историчар Ласкер, Симонида се помиње 1336. године као једна од присутних на великом збору државних и црквених достојанственика, који су судили завереницима против владе.

Верује се да је умрла после 1345. године. Њена необична судбина била је инспирација многим уметницима, а лепота опевана у песмама и приказана на многим фрескама и сликама. Фреска у манастиру Грачаница, на којој је лик српске краљице, надалеко је позната и спада у највредније.

Била је инспирација Милану Ракићу за песму „**Симонида**“ и Милутину Бојићу за драму „**Краљева јесен**“.

Астероид „**1675 Симонида**“, који је открио астроном Милорад Б. Протић, носи име по најмлађој српској краљици са двора Немањића.

МОНАХИЊА НА ДВОРУ

Симонидина велика жеља да обуче монашку ризу, испунила се одмах након Милутинове смрти, 29. октобра 1321. године. Постала је монахиња у манастиру Светог Андреје у Царигарду, где је сву своју љубав посветила Богу. У монашкој ризи живела је на византијском двору.

ИЗВОР НОВОСТИ